

درس ۱۰: در انتظار طلوع

- ۱- مژده‌ی الهی مبنی بر تحقق حکومت جهانی عادلانه در زبور در کدام آیه‌ی شریفه مطرح شده است؟
- (۱) ﴿وَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَجَعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ﴾ (۲) ﴿لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ﴾
 (۳) ﴿إِنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ﴾ (۴) ﴿لِيُبَدِّلَهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا﴾
- ۲- آیه‌ی شریفه‌ی ﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَ...﴾ مبین چه مفهومی است؟
- (۱) تبدیل توحید به شرک (۲) پیروزی دین حق بر ادیان باطل (۳) جانشینی صالحان (۴) به ارث رسیدن زمین برای شایستگان
- ۳- وعده‌ی الهی در مورد جانشینی شایستگان و مستضعفین به ترتیب در عبارات قرآنی ..... و ..... مطرح شده است.
- (۱) ﴿وَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَجَعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ﴾- ﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ﴾
 (۲) ﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ﴾- ﴿وَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَجَعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ﴾
 (۳) ﴿وَلِيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَىٰ لَهُمْ﴾- ﴿وَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَجَعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ﴾
 (۴) ﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ﴾- ﴿وَلِيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَىٰ لَهُمْ﴾
- ۴- «پیروزی حق بر باطل» را می‌توان به‌طور صریح از کدام آیه‌ی شریفه استنباط کرد؟
- (۱) ﴿وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُّوا فِي الْأَرْضِ﴾ (۲) ﴿لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ﴾
 (۳) ﴿وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾ (۴) ﴿الَّذِي ارْتَضَىٰ لَهُمْ وَلِيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا﴾
- ۵- کدام مورد از فواید معلوم بودن مشخصات امام زمان (عج) و حضور ایشان در جامعه نیست؟
- (۱) مقابله با فریب‌کاری‌های ماجراجویان (۲) برخورداری جامعه از ولایت معنوی امام
 (۳) تلاش برای به‌دست آوردن رضایت ایشان (۴) ناظر و ظاهر دانستن امام عصر (عج)
- ۶- «تلاش برای گسترش عدالت» و «آمادگی در راه آرمان‌گرایی» به ترتیب اشاره به کدام‌یک از عوامل پویایی جامعه‌ی شیعه دارد؟
- (۱) آینده‌ی سبز- گذشته‌ی سرخ (۲) آینده‌ی سبز- آینده‌ی سبز
 (۳) گذشته‌ی سرخ- گذشته‌ی سرخ (۴) گذشته‌ی سرخ- آینده‌ی سبز
- ۷- حضرت علی علیه السلام می‌فرماید: «منتظر فرج الهی باشید و از لطف الهی مأیوس نشوید و بدانید که محبوب‌ترین کارها نزد خداوند، انتظار فرج است» این سخن دربرگیرنده‌ی کدام مسئولیت منتظر است؟
- (۱) تقویت معرفت، ایمان و محبت به امام (۲) پیروی از امام عصر (عج)
 (۳) ایجاد آمادگی در خود و جامعه (۴) دعا برای ظهور امام
- ۸- برخی از جامعه‌شناسان گفته‌اند: پویایی جامعه‌ی شیعه در طول تاریخ معلول ..... است.
- (۱) باور به مهدویت و آمادگی برای ایثار و شهادت (۲) باور به مهدویت و نپذیرفتن حکومت‌های طاغوتی
 (۳) اعتقاد به عاشورا و نپذیرفتن حکومت‌های طاغوتی (۴) اعتقاد به عاشورا و آمادگی برای گسترش عدالت و انسانیت
- ۹- با بررسی منابع حدیثی اهل سنت و تشیع می‌توان این نکته‌ی مشترک را در مورد امام زمان (عج) دریافت که .....
 (۱) او هم‌نام و هم‌کنیه با پیامبر صلی الله علیه و آله است. (۲) او هنوز به دنیا نیامده است.
 (۳) ایشان فرزند امام حسن عسکری علیه السلام است. (۴) ایشان از نسل پیامبر صلی الله علیه و آله و حضرت زهرا (س) است.
- ۱۰- هسته‌ی مرکزی یاران امام زمان (عج) ..... نفر به تعداد یاران پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در جنگ ..... هستند که بنا به فرموده‌ی .....
 (۱) سیصد و یازده- بدر- امام باقر علیه السلام- سیزده (۲) سیصد و یازده- احد- امام صادق علیه السلام- سیزده
 (۳) سیصد و سیزده- بدر- امام باقر علیه السلام- پنجاه (۴) سیصد و سیزده- احد- امام صادق علیه السلام- پنجاه
- ۱۱- پاسخ به سؤال «پیروزی از آن جبهه‌ی حق خواهد بود یا باطل؟» با بیش از انسان درباره‌ی ..... ارتباط دارد. خداپرستان معتقدند یکی از نام‌های خداوند، ..... است و اوست که با ..... خود، جهان را اداره می‌کند.
- (۱) جهان- رحمان- حکمت (۲) جهان- حق- حکمت (۳) دین- رحمان- عدالت (۴) دین- حق- عدالت
- ۱۲- آیه‌ی شریفه‌ی ..... بیش از آیات دیگر با صراحت اشاره به این نکته دارد که آینده‌ی نهایی جهان از آن حق خواهد بود و باطل، شکست خورده و مغلوب، صحنه را ترک خواهد کرد.
- (۱) ﴿... لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ﴾ (۲) ﴿... إِنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ﴾
 (۳) ﴿وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُّوا فِي الْأَرْضِ...﴾ (۴) ﴿وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ...﴾
- ۱۳- این حدیث نبوی «هرکس که دوست دارد خدا را در حال ایمان کامل و مسلمانی مورد رضایت او ملاقات کند، ولایت و محبت امام عصر (عج) را بپذیرد.» اشاره به کدام مسئولیت منتظر دارد؟
- (۱) تقویت معرفت به امام (۲) ایجاد آمادگی در خود و جامعه (۳) پیروی از امام عصر (عج) (۴) دعا برای ظهور امام

۱۴- رسول گرامی اسلام ﷺ به حضرت علی علیه السلام فرمود: «بزرگ‌ترین مردمان در ایمان و یقین، کسانی هستند که در روزگاران آینده زندگی می‌کنند، پیامبرشان را ندیده‌اند، امام آن‌ها در غیبت است و فقط به سبب ..... و ..... ایمان می‌آورند.»

- (۱) امر به معروف- نهی از منکر (۲) برپاداشتن نماز- انجام حج (۳) خواندن دعا- داشتن صبر (۴) خواندن قرآن- احادیث معصومین علیهم السلام
- ۱۵- خداوند، استخلاف مؤمنین صالح را در ادامه‌ی کدام آیه شریفه، به آن‌ها وعده داده است؟
- (۱) ﴿وَوَ نُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُوا فِي الْأَرْضِ وَ نَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَ نَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ﴾
 (۲) ﴿وَلِيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَ لِيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي﴾
 (۳) ﴿وَ لَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ﴾
 (۴) ﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَ دِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ﴾
- ۱۶- اگر عده‌ای مانند بنی اسرائیل به حضرت مهدی (عج) در روز ظهور گویند: «تو و پروردگارت بروید و بجنگید، ما این‌جا می‌نشینیم» به‌علت این است که آنان فاقد ..... هستند.

- (۱) تقویت معرفت، ایمان و محبت به امام
 (۲) پیروی از امام عصر (عج)
 (۳) ایجاد آمادگی در خود و جامعه
 (۴) دعا برای ظهور امام عصر (عج)
- ۱۷- از آیه‌ی شریفه‌ی ..... استنباط می‌شود که در حکومت جهانی حضرت ولی عصر (عج)، بیم‌ها به ایمنی تبدیل می‌شود؟
- (۱) ﴿وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ...﴾
 (۲) ﴿وَ لَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ﴾
 (۳) ﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَ دِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ﴾
 (۴) ﴿وَوَ نُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُوا فِي الْأَرْضِ وَ نَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَ نَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ﴾

کونکورسارا

مؤسسه آموزشی فرهنگی

پاسخ‌های تشریحی درس ۱۰

- ۱- گزینه ۳ پاسخ است.
 ﴿و لقد كتبنا في الذبور بعد الذكر ان الارض يرثها عبادي الصالحون﴾: «نوشته‌ایم که در زبور بعد از تورات که زمین به بندگان صالح ارث داده می‌شود»
- ۲- گزینه ۲ پاسخ است.
 ﴿هو الذي ارسل رسوله بالهدى و دين الحق ليظهره على الدين كله...﴾: «او کسی است که رسولش را با هدایت و دین حق فرستاد که بر همه‌ی دین‌ها چیره گرداند...»
- ۳- گزینه ۳ پاسخ است.
 عبارت اول قرآنی از وعده‌ی الهی در مورد جانشینی انسان‌های با ایمان و شایسته و عبارت دوم قرآنی از این که مستضعفین وارث و پیشوای زمین هستند سخن می‌گوید.
- ۴- گزینه ۲ پاسخ است.
 «او کسی است که رسولش را فرستاد با هدایت و دین حق که بر همه‌ی دین‌ها چیره گرداند، گرچه مشرکان را ناخوش آید.»
- ۵- گزینه ۴ پاسخ است.
 آنان احساس می‌کنند که با امام حاضر و ناظر خود می‌توانند گفت‌وگو کنند.
- ۶- گزینه ۱ پاسخ است.
 جامعه‌شناسان پویایی جامعه‌ی شیعه را به دو عامل وابسته می‌دانند:
 الف) گذشته‌ی سرخ- اعتقاد به عاشورا و آمادگی برای ایثار و شهادت در راه عدالت خواهی، آرمان‌گرایی و حقیقت‌جویی.
 ب) آینده‌ی سبز- باور به مهدویت و نپذیرفتن حکومت‌های طاغوتی و تلاش برای گسترش عدالت و انسانیت در سراسر جهان.
- ۷- گزینه ۴ پاسخ است.
 دعا برای ظهور امام: حدیث امیر مؤمنان علیه السلام در این مورد است یعنی در انتظار ظهور بودن، خود از برترین اعمال عصر غیبت است.
- ۸- گزینه ۲ پاسخ است.
 پویایی جامعه‌ی شیعه در طول تاریخ معلول گذشته‌ی سرخ (اعتقاد به عاشورا) و آینده‌ی سبز- باور به مهدویت و نپذیرفتن حکومت‌های طاغوتی است.
- ۹- گزینه ۴ پاسخ است.
 در کتاب‌های حدیث اهل سنت تأکید شده که حضرت مهدی (عج) از نسل پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و حضرت فاطمه (س) است.
- ۱۰- گزینه ۳ پاسخ است.
 ۱۱- گزینه ۲ پاسخ است.
 ۱۲- گزینه ۱ پاسخ است.
 آیه‌ی شریفه‌ی «او کسی است که رسولش را با هدایت و دین حق فرستاد تا بر تمام ادیان باطل غلبه کند حتی اگر مشرکان ناراحت شوند.»
- ۱۳- گزینه ۱ پاسخ است.
 این حدیث مربوط به تقویت معرفت ایمان و محبت به امام است.
- ۱۴- گزینه ۴ پاسخ است.
 خواندن قرآن کریم و احادیث معصومین علیهم السلام از ویژگی‌های بزرگ‌ترین مردمان در ایمان و یقین است.
- ۱۵- گزینه ۲ پاسخ است.
 در این آیه‌ی شریفه می‌خوانیم: «خداوند وعده داده به کسانی که ایمان دارند و عمل صالح انجام می‌دهند که آنان را جانشین در زمین قرار دهد همان‌طور که قبل از آنان کسانی را جانشین قرار داد و برای آنان دینشان را مستقر سازد...»
- ۱۶- گزینه ۳ پاسخ است.
 ایجاد آمادگی در خود و جامعه: آنان که در زندگی خود با باطل مبارزه نکرده‌اند در روز ظهور، به علت عدم آمادگی مانند قوم موسی علیه السلام به حضرت مهدی (عج) خواهند گفت: «تو و پروردگارت بروید و بجنگید، ما این‌جا می‌نشینیم.»
- ۱۷- گزینه ۱ پاسخ است.
 در ادامه‌ی این آیه‌ی شریفه می‌خوانیم: ﴿و لیبذلنهم من بعد خوفهم امناً﴾ ترجمه: و بپوشان آن‌ها را به ایمنی مبدل گرداند.

درس ۱۱: مرجعیت و ولایت فقیه

- ۱- از این فرموده‌ی امام صادق علیه السلام «فأما من كان من الفقهاء صائناً لنفسه حافظاً لدينه مخالفاً لهواه» می‌توان به کدام یک از شرایط مرجع تقلید پی برد؟
- (۱) باتقوا و زمان شناس (۲) باتقوا و عادل (۳) باتقوا و اعلم (۴) زمان شناس و اعلم
- ۲- امام زمان (عج) در پاسخ به یکی از یاران خود به نام اسحاق بن یعقوب، وظیفه‌ی مردم در مورد ..... را مراجعه به ..... فرمود.
- (۱) حکومت - رواة حدیث (۲) حکومت - حافظان اسلام (۳) حوادث واقعه - رواة حدیث (۴) حوادث واقعه - حافظان اسلام
- ۳- فقیهان، با تفکر در ..... و با کمک گرفتن از ..... احکام را به دست می‌آورند و در اختیار مردم قرار می‌دهند.
- (۱) آیات و روایات - موازین دقیق عقل (۲) موازین دقیق عقل - آیات و روایات
- (۳) قرآن کریم - سیره و سنت پیامبر صلی الله علیه و آله (۴) سیره و سنت پیامبر صلی الله علیه و آله - قرآن کریم
- ۴- از آیه‌ی شریفه‌ی ..... می‌توان برداشت کرد که قرآن کریم کتاب جاودانه‌ی هدایت هست و خواهد بود.
- (۱) «لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ لَا مِنْ خَلْفِهِ» (۲) «هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَ دِينَ الْحَقِّ»
- (۳) «وَ مَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً فَلَوْلَا نَفَرٌ» (۴) «مَنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَ لِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ»
- ۵- در عصر غیبت کبری حکومت اسلامی در چارچوب ..... استمرار می‌یابد و تقلید در احکام، به معنای رجوع به متخصص است. چنین فقیه‌ی را ..... می‌نامند.
- (۱) جمهوری اسلامی - مرجع تقلید (۲) ولایت فقیه - ولی فقیه (۳) ولایت فقیه - مرجع تقلید (۴) جمهوری اسلامی - ولی فقیه
- ۶- در عصر غیبت کبری مسئولیت‌های سه گانه‌ی رسالت در ابعاد مرجعیت دینی، ولایت ظاهری و ولایت معنوی به ترتیب به وسیله‌ی چه کسانی تداوم می‌یابد؟
- (۱) فقه‌ها - ولی فقیه - فقه‌ها (۲) فقه‌ها - ولی فقیه - ولی عصر (عج)
- (۳) ولی فقیه - ولی عصر (عج) - فقه‌ها (۴) ولی فقیه - فقه‌ها - ولی عصر (عج)
- ۷- فقیه‌ی می‌تواند رهبری جامعه‌ی اسلامی را برعهده بگیرد، کشور را اداره کند و به پیش ببرد که هم ..... داشته باشد و هم ..... و اگر ..... نداشته باشد پیروی از دستورات وی حرام است.
- (۱) مشروعیت - محدودیت - مصونیت (۲) مشروعیت - مقبولیت - مشروعیت
- (۳) مصونیت - مقبولیت - مشروعیت (۴) مصونیت - محدودیت - مصونیت
- ۸- پیام‌های «فقیه باید بتواند احکام رویدادهای جدید را که در زمان پیامبر صلی الله علیه و آله اتفاق نیفتاده به دست آورد» و «فقیه کسی است که با مطالعه‌ی دقیق منابع اسلامی می‌تواند احکام را به دست آورد و حلال و حرام دین را تشخیص دهد» به ترتیب از احادیث ..... و ..... استنباط می‌شود.
- (۱) «وَ أَمَّا الْحَوَادِثُ الْوَاقِعَةُ فَارْجِعُوا فِيهَا إِلَى رِوَاةِ حَدِيثِنَا» - «فَأَمَّا مَنْ كَانَ مِنَ الْفُقَهَاءِ صَائِناً لِنَفْسِهِ»
- (۲) «فَأَمَّا مَنْ كَانَ مِنَ الْفُقَهَاءِ صَائِناً لِنَفْسِهِ» - «وَ أَمَّا الْحَوَادِثُ الْوَاقِعَةُ فَارْجِعُوا فِيهَا إِلَى رِوَاةِ حَدِيثِنَا»
- (۳) «عَظُمَ الْخَالِقُ فِي أَنْفُسِهِمْ فَصَغُرَ مَا دُونَهُ فِي أَعْيُنِهِمْ» - «لَا تَكُنْ عَبْدَ غَيْرِكَ وَ قَدْ جَعَلَكَ اللَّهُ حُرّاً»
- (۴) «لَا تَكُنْ عَبْدَ غَيْرِكَ وَ قَدْ جَعَلَكَ اللَّهُ حُرّاً» - «عَظُمَ الْخَالِقُ فِي أَنْفُسِهِمْ فَصَغُرَ مَا دُونَهُ فِي أَعْيُنِهِمْ»
- ۹- ولی فقیه علاوه بر شرایط مرجع تقلید، چه شرایطی را باید داشته باشد؟
- (۱) با تقوا - شجاع (۲) با تدبیر - زمان شناس (۳) با تقوا - زمان شناس (۴) با کفایت - شجاع
- ۱۰- نحوه‌ی انتخاب امام خمینی ^(ه) و مقام معظم رهبری توسط مردم به رهبری، به ترتیب ..... و ..... بود.
- (۱) مستقیم - مستقیم (۲) غیرمستقیم - غیرمستقیم (۳) مستقیم - غیرمستقیم (۴) غیرمستقیم - مستقیم
- ۱۱- در آیه‌ی شریفه‌ی ..... هدف از انذار مردم، «توجه» آنان عنوان شده است.
- (۱) «وَ مَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً فَلَوْلَا نَفَرٌ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ»
- (۲) «هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَ دِينَ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ»
- (۳) «لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ لَا مِنْ خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ»
- (۴) «فَاسْتَقِمْ كَمَا أَمَرْتَ وَ مِنْ تَابِ مَعَكَ وَ لَا تَطْغَوْا إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ»

۱۲- در دوره‌ی غیبت کبری از دوران خاتمیت، مسئولیت‌های مربوط به امامت، یعنی ..... و ..... به‌وسیله‌ی فقها ادامه می‌یابد.

- (۱) مرجعیت دینی - ولایت ظاهری
(۲) مرجعیت دینی - ولایت معنوی
(۳) ولایت ظاهری - ولایت معنوی
(۴) دریافت و ابلاغ وحی - ولایت ظاهری

۱۳- امام زمان (عج) در پاسخ به سؤال اسحاق بن یعقوب که از حوادث واقعه پرسید، فرمودند: .....

- (۱) از میان کسانی که در احکام دین تخصص دارند، یکی را برگزینید.
(۲) به راویان حدیث ما رجوع کنید که آنان حجت من بر شمایند و من حجت خدا بر آنها می‌باشم.
(۳) باید به یکی از شما که سخنان ما را روایت می‌کند، در احکام دین تفکر می‌کند و آنها را می‌داند مراجعه کنید.
(۴) من کسی را حاکم و داور شما قرار داده‌ام که راوی سخنان ماست.

۱۴- در دوران غیبت کبری، تعلیم و تبیین تعالیم وحی در شکل ..... فقیه ادامه می‌یابد و فقیه‌ی که اقدام به پیاده کردن قوانین الهی می‌کند ..... نامیده می‌شود.

- (۱) مرجعیت - ولی فقیه
(۲) مرجعیت - مرجع تقلید
(۳) ولایت - ولی فقیه
(۴) ولایت - مرجع تقلید

۱۵- یکی از اقدامات ائمه علیهم‌السلام تربیت دانشمندانی بود که بتوانند احکام اسلام را با مراجعه به ..... و ..... به‌دست آورند.

- (۱) قرآن کریم - عقل
(۲) اجماع - سیره و سنت پیامبر و امامان
(۳) اجماع - عقل
(۴) قرآن کریم - سیره و سنت پیامبر و امامان

خریشه‌دو

مؤسسه آموزشی فرهنگی

پاسخ‌های تشریحی درس ۱۱

- ۱- گزینه ۲ پاسخ است.
«هر کسی از فقیهان که نگهدارنده‌ی نفس خود، نگهدارنده‌ی دین خود، مخالفت‌کننده با هوی و هوس خود باشد، پس بر مردم است که از او پیروی کنند.»
نگهدارنده بودن از نفس، نگهدارنده‌ی دین و مخالفت با هوی و هوس یعنی باتقوا بودن و عدالت مرجع تقلید است.
- ۲- گزینه ۳ پاسخ است.
«در مورد رویدادهای زمان (حوادث واقعه) به راویان حدیث ما رجوع کنید.»
- ۳- گزینه ۱ پاسخ است.
فقیهان، با تفکر در آیات و روایات و با کمک گرفتن از موازین دقیق عقل، احکام را به دست می‌آورند و در اختیار مردم قرار می‌دهند.
- ۴- گزینه ۱ پاسخ است.
هیچ‌گاه در قرآن باطل راه پیدا نخواهد کرد و به همین جهت برای همیشه کتاب هدایت ما خواهد بود.
- ۵- گزینه ۳ پاسخ است.
۶- گزینه ۲ پاسخ است.
در عصر غیبت کبری، ولایت معنوی با امام زمان (عج)، مرجعیت دینی با فقها و ولایت ظاهری با ولی فقیه ادامه می‌یابد.
- ۷- گزینه ۲ پاسخ است.
فقیهی می‌تواند رهبر باشد که مشروعیت و مقبولیت داشته باشد و اگر مشروعیت نداشته باشد، پیروی از دستورات وی حرام است.
- ۸- گزینه ۱ پاسخ است.
از حدیث «و اما الحوادث الواقعه...» می‌فهمیم که فقیه باید بتواند احکام رویدادهای جدید را که در زمان پیامبر ﷺ اتفاق نیفتاده به دست آورد و از حدیث «فأما من كان من الفقهاء...» می‌فهمیم فقیه کسی است که با مطالعه‌ی دقیق منابع اسلامی می‌تواند احکام را به دست آورد.
- ۹- گزینه ۴ پاسخ است.
ولی فقیه باید با تدبیر و با کفایت باشد و شجاعت و قدرت روحی نیز داشته باشد.
- ۱۰- گزینه ۳ پاسخ است.
امام خمینی (ع) به شیوه‌ی مستقیم و مقام رهبری به شیوه‌ی غیرمستقیم (اول انتخاب خبرگان و بعد انتخاب رهبر توسط خبرگان) توسط مردم انتخاب شدند.
- ۱۱- گزینه ۱ پاسخ است.
«و مؤمنان را نشاید که همگی بیرون روند پس چرا کوچ نکنند از هر گروهی، جمعی از آنها تا دانش دین بیاموزند، و مردم خویش را انذار دهند.»
- ۱۲- گزینه ۱ پاسخ است.
فقها ادامه‌دهنده‌ی دو مسئولیت امامت یعنی «مرجعیت دینی» و «ولایت ظاهری» هستند.
- ۱۳- گزینه ۲ پاسخ است.
۱۴- گزینه ۱ پاسخ است.
مرجعیت دینی (تعلیم و تبیین تعالیم وحی) در شکل مرجعیت فقیه ادامه می‌یابد.
فقیهی که مسئولیت پیاده کردن قوانین الهی را بر عهده دارد، ولی فقیه نامیده می‌شود.
- ۱۵- گزینه ۴ پاسخ است.

درس ۱۲: ویژگی‌های حکومت اسلامی

- ۱- امیرالمؤمنین علیه السلام خطاب به مالک اشتر می‌فرماید: «دوست داشتنی‌ترین چیزها نزد تو آن چیزی باشد که در ..... میانه‌ترین، در ..... شامل‌ترین و در ..... فراگیرترین است.»
- (۱) عدل - حق - جلب خشنودی مردم
(۲) حق - عدل - جلب خشنودی مردم
(۳) جلب خشنودی مردم - عدل - حق
(۴) جلب خشنودی مردم - حق - عدل
- ۲- حضرت علی علیه السلام دلیل این‌که رهبر باید ..... را از خود دور کند را ..... عنوان فرمودند.
- (۱) عیب‌جو - پنهان کردن عیوب مردم
(۲) سخن‌چین - خیانت‌کاری او
(۳) عیب‌جو - خیانت‌کاری او
(۴) سخن‌چین - پنهان کردن عیوب مردم
- ۳- به فرموده‌ی امیرالمؤمنین علیه السلام «مردم جز به صلاح حاکمان، ..... نپذیرند و حاکمان جز به ..... مردم نیکو نگردند.»
- (۱) صلاح - اطاعت
(۲) اطاعت - صلاح
(۳) صلاح - پایداری
(۴) پایداری - صلاح
- ۴- حضرت علی علیه السلام خطاب به مالک اشتر می‌فرماید با ..... مشورت نکن زیرا .....
(۱) ترسو - او در لباس نصیحت ظاهر می‌شود، اما خیانت‌کار است.
(۲) ترسو - در انجام دادن کارها روحیه‌ی تو را سست می‌کند.
(۳) سخن‌چین - در انجام دادن کارها روحیه‌ی تو را سست می‌کند.
(۴) سخن‌چین - او در کار خیر بی‌رغبت و در کار بد مشوق می‌باشد.
- ۵- تفاوت اساسی میان «حکومت‌های دموکراتیک» رایج در جهان و «مردم‌سالاری دینی» این است که حکومت اسلامی ..... است و دموکراسی، هدف خود را تأمین خواسته‌های ..... مردم قرار داده است و نسبت به ارزش‌های ..... بی‌اعتناست.
- (۱) مسئول اجرای قوانین اسلامی - سیاسی - شهروندی
(۲) مسئول هدایت مردم به سوی الله - سیاسی - شهروندی
(۳) مسئول هدایت مردم به سوی الله - سیاسی - شهروندی
(۴) مسئول اجرای قوانین اسلامی - دنیوی - الهی
- ۶- حضرت علی علیه السلام در ترسیم سیمای حکومت اسلامی علت این‌که نباید در ..... سخن‌چین شتاب کرد را ..... می‌فرماید.
- (۱) تصدیق - خیانت‌کاری او
(۲) تصدیق - سست کردن روحیه‌ی رهبر
(۳) تکذیب - سست کردن روحیه‌ی رهبر
(۴) تکذیب - خیانت‌کاری او
- ۷- «مبارزه با دشمنان دین» و «دستیابی به احکام متناسب با نیازهای روز» به ترتیب از کدام شرط رهبری سخن می‌گوید؟
- (۱) شجاعت - کفایت
(۲) عدالت - کفایت
(۳) شجاعت - زمان‌شناسی
(۴) عدالت - زمان‌شناسی
- ۸- امام علی علیه السلام خطاب به مالک اشتر می‌فرماید: «... برای رفع مشکلات آن‌ها (طبقات محروم) به‌گونه‌ای عمل کن که در پیشگاه خدا ..... باشی، زیرا این گروه از شهروندان بیش از دیگران به ..... نیازمندند.»
- (۱) مؤید - عدالت
(۲) معذور - کرامت
(۳) مؤید - کرامت
(۴) معذور - عدالت
- ۹- به فرموده‌ی حضرت علی علیه السلام خطاب به مالک اشتر، حاکم باید دل خویش را نسبت به ..... تحت حکومت، مهربان قرار بدهد و با ..... دوست و مهربان باشد.
- (۱) مؤمنین - همه
(۲) مردم - همه
(۳) مردم - مؤمنین
(۴) مؤمنین - مؤمنین
- ۱۰- از آیه‌ی شریفه‌ی ..... مستفاد می‌شود که مردم مسئولیت دارند از رهبر جامعه تبعیت کنند و پایبند به قوانین و مقررات حکومت اسلامی باشند.
- (۱) «ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ»
(۲) «فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَ مِنْ تَابِ مَعَكَ وَ لَا تَطْغَوْا»
(۳) «فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَ لَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ»
(۴) «وَ إِنْ رَجَعَكُمْ الرَّحْمَانُ فَاتَّبِعُونِي وَ أَطِيعُوا أَمْرِي»
- ۱۱- اگر رهبر جامعه‌ی اسلامی اجازه نمی‌دهد که قوانین اسلامی مورد بی‌توجهی قرار گیرد، به‌خاطر ..... و ..... او نسبت به ..... است.
- (۱) استواری - قاطعیت - سرنوشت جامعه - اصول اسلامی
(۲) دلسوزی - مهربانی - سرنوشت جامعه - رعایت مساوات
(۳) دلسوزی - مهربانی - هدایت و تربیت - رعایت مساوات
(۴) استواری - قاطعیت - هدایت و تربیت - اصول اسلامی
- ۱۲- شناخت راه از بی‌راهه و گزینش راه درست و پیمودن آن به سلامت، معلول ..... در عصر غیبت کبری است.
- (۱) رهبری و ولایت فقیه
(۲) مرجعیت و ولایت فقیه
(۳) مرجعیت و فقاها
(۴) رهبری و فقاها
- ۱۳- از آیه‌ی شریفه‌ی ..... مستفاد می‌شود، وظیفه‌ی مردم برای اجرای قوانین اسلام، پیشرفت جامعه و ناکام گذاشتن دشمنان خدا و مردم، این است که از خود ..... نشان دهند.
- (۱) «وَ إِنْ رَجَعَكُمْ الرَّحْمَانُ فَاتَّبِعُونِي وَ أَطِيعُوا أَمْرِي» - غیرت دینی
(۲) «فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَ مِنْ تَابِ مَعَكَ وَ لَا تَطْغَوْا» - غیرت دینی
(۳) «فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَ مِنْ تَابِ مَعَكَ وَ لَا تَطْغَوْا» - پایداری
(۴) «وَ إِنْ رَجَعَكُمْ الرَّحْمَانُ فَاتَّبِعُونِي وَ أَطِيعُوا أَمْرِي» - پایداری
- ۱۴- تفاوت نظام اسلامی با نظام‌های دموکراتیک این است که حکومت اسلامی بر مبنای ..... تشکیل می‌شود ولی دموکراسی رایج در جهان، هدف خود را صرفاً تأمین خواسته‌های ..... مردم قرار داده است.
- (۱) عدالت اجتماعی - انسانی
(۲) قوانین اسلامی - دنیوی
(۳) قوانین اسلامی - انسانی
(۴) عدالت اجتماعی - دنیوی

۱۵- با توجه به آیهی شریفه‌ی ﴿فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَ لَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ ...﴾ می‌توان گفت: .....
 (۱) با تشکیل حکومت اسلامی منافع مستکبران به خطر می‌افتد و آنان با تمام ابزارهایی که دارند می‌کوشند که مردم، دست از حقیقت طلبی خود بردارند.
 (۲) ولی فقیه در تصمیم‌گیری قاطع است و با توکل بر خداوند، برنامه‌ها را به پیش می‌برد و مانع خلل و سستی در نظام اسلامی می‌شود.
 (۳) رهبر، نسبت به مردم جامعه‌ی خود دلسوز است و از کوتاهی‌های آنان می‌گذرد و برای آنان از خدا آمرزش می‌خواهد.
 (۴) وظیفه‌ی رهبر اسلامی است که با دیدن خطاهای مردم آنان را مورد مؤاخذه قرار دهد، تا جامعه راه انحراف پیش نگیرد.
 ۱۶- از آیات شریفه‌ی ..... و ..... به ترتیب استنباط می‌شود: «رهبر با روش‌های درست و منطقی به روشنگری مردم می‌پردازد» و «ولی فقیه در تصمیم‌گیری قاطعیت دارد»

- (۱) ﴿وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِي﴾ - ﴿فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَ لَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ﴾
 (۲) ﴿أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ﴾ - ﴿فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَ لَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ﴾
 (۳) ﴿أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ﴾ - ﴿فَاسْتَقِمْ كَمَا أَمَرْتَ وَ مِنْ تَابٍ مَعَكَ وَ لَا تَطْغَوْا﴾
 (۴) ﴿وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِي﴾ - ﴿فَاسْتَقِمْ كَمَا أَمَرْتَ وَ مِنْ تَابٍ مَعَكَ وَ لَا تَطْغَوْا﴾

۱۷- امیرالمؤمنین (علیه السلام) سستی در روحیه را ..... و خیانتکاری را ..... عنوان می‌فرماید.

- (۱) علت ترس - علت عیب‌جویی (۲) معلول ترس - معلول عیب‌جویی (۳) معلول شرک - معلول نفاق (۴) علت شرک - علت نفاق

۱۸- با دقت در عبارت قرآنی ﴿فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ﴾ می‌توان به ..... نرم شدن با مردم و ..... مهر الهی پی برد.

- (۱) علیت - معلولیت (۲) معلولیت - علیت (۳) علیت - علیت (۴) معلولیت - معلولیت

۱۹- از آیهی شریفه‌ی ﴿أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَ جَادِلْهُمْ بِلَّتِي هِيَ أَحْسَنُ﴾ مستفاد می‌شود، رهبر:

(۱) نسبت به مردم جامعه‌ی خود دلسوز و مهربان است.

(۲) با مردم جامعه‌ی خود مشورت می‌کند.

(۳) در تصمیم‌گیری قاطع و استوار است.

(۴) تلاش می‌کند که مردم به روشن‌بینی و بصیرت لازم برسند.

۲۰- رهبری، «مانع خلل در نظام اسلامی» و «طالب آموزش برای مردم از خداوند» است، این مطالب به ترتیب از آیات شریفه‌ی ..... و ..... استنباط می‌شود.

(۱) ﴿أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ﴾ - ﴿وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي﴾

(۲) ﴿أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ﴾ - ﴿فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ﴾

(۳) ﴿وَ شَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ﴾ - ﴿فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ﴾

(۴) ﴿وَ شَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ﴾ - ﴿وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي﴾

۲۱- هدف اصلی از تشکیل نظام اسلامی ..... و ..... است.

(۱) مردم‌سالاری - تأمین آسایش و رفاه مردم

(۲) سعادت اخروی - تأمین آسایش و رفاه مردم

(۳) سعادت اخروی - برقراری عدالت اجتماعی

(۴) مردم‌سالاری - برقراری عدالت اجتماعی

۲۲- تشکیل حکومت اسلامی ..... به خطر افتادن منافع مستکبران و فراهم آمدن رفاه عمومی به‌طور ..... ، ..... تشکیل حکومت اسلامی است.

(۱) علت - نسبی - معلول (۲) علت - مطلق - معلول (۳) معلول - نسبی - علت (۴) معلول - مطلق - علت

۲۳- در دام دشمنان خدا و مردم نیفتادن در گروهی ..... است و این مطلب را از آیهی شریفه‌ی ..... می‌توان دریافت.

(۱) مشورت مردم با رهبر - ﴿وَ شَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ﴾

(۲) تشخیص راه حق از باطل - ﴿وَ شَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ﴾

(۳) تشخیص راه حق از باطل - ﴿أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ﴾

(۴) مشورت مردم با رهبر - ﴿أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ﴾

پاسخ‌های تشریحی درس ۱۲

- ۱- گزینه ۲ پاسخ است.
«دوست داشتنی‌ترین چیزها نزد تو، آن چیزی باشد که در حق میانه‌ترین، در عدل شامل‌ترین و در جلب خشنودی مردم فراگیرترین است، زیرا خشم عمومی مردم، خشنودی خواص و نزدیکان را از بین می‌برد و رضایت عمومی، خشم خواص را بی‌اثر می‌کند.»
- ۲- گزینه ۱ پاسخ است.
حضرت علی علیه السلام می‌فرماید: «کسانی را که اهل عیب‌جویی از دیگران‌اند، از خود دور کن، زیرا مردم عیب‌هایی دارند که مدیر و رهبر جامعه باید بیش‌تر از همه در پنهان کردن آن‌ها بکوشد.»
گزینه‌ی (۲) در قبول و تصدیق سخن چین ...
- ۳- گزینه ۴ پاسخ است.
امیرالمؤمنین علیه السلام درباره‌ی رابطه‌ی رهبر و مردم می‌فرماید: «مردم جز به صلاح حاکمان، اصلاح نپذیرند و حاکمان جز به پایداری مردم، نیکو نگردند.»
- ۴- گزینه ۲ پاسخ است.
«با ترسو مشورت نکن که در انجام دادن کارها روحیه‌ی تو را سست می‌کند.»
- ۵- گزینه ۴ پاسخ است.
حکومت اسلامی، مسئول اجرای قوانین اسلامی است و فقیه تابع ضوابط و قوانین دینی است، اما دموکراسی رایج در جهان، هدف خود را تأمین خواسته‌های دنیوی مردم قرار داده است و نسبت به ارزش‌های الهی بی‌اعتناست.
- ۶- گزینه ۱ پاسخ است.
«در قبول و تصدیق سخن چین شتاب مکن، زیرا سخن چین در لباس نصیحت ظاهر می‌شود، اما خیانت‌کار است.»
- ۷- گزینه ۳ پاسخ است.
رهبر باید شجاع باشد تا بتواند با دشمنان دین مبارزه کند. همچنین او باید زمان‌شناس باشد تا بتواند احکام دینی را متناسب با نیازهای روز به‌دست آورد.
- ۸- گزینه ۴ پاسخ است.
امام علی علیه السلام می‌فرماید: «... برای رفع مشکلات آن‌ها به‌گونه‌ای عمل کن که در پیشگاه خدا معذور باشی، زیرا این گروه از شهروندان بیش‌تر از دیگران به عدالت نیازمندند.»
- ۹- گزینه ۲ پاسخ است.
حضرت علی علیه السلام به مالک فرمود: «دل خویش را نسبت به مردم تحت حکومت، مهربان قرار بده و با همه دوست و مهربان باش؛ چرا که مردم دو دسته‌اند، دسته‌ای برادر دینی تو و دسته‌ای دیگر در آفرینش همانند تو.»
- ۱۰- گزینه ۴ پاسخ است.
در آیه‌ی شریفه‌ی «و ان ربکم ...» مسئولیت مردم تبعیت از رهبر، عنوان شده است.
- ۱۱- گزینه ۱ پاسخ است.
رهبر جامعه‌ی اسلامی نسبت به سرنوشت جامعه و اصول اسلامی استوار و قاطع است و اجازه نمی‌دهد قوانین اسلامی مورد بی‌توجهی قرار گیرد.
- ۱۲- گزینه ۲ پاسخ است.
مرجعیت و ولایت فقیه همان چراغ هدایتی در عصر غیبت کبری است که در پرتو آن می‌توان راه را از بی‌راهه شناخت.
- ۱۳- گزینه ۳ پاسخ است.
از این آیه‌ی شریفه مستفاد می‌شود، مردم برای اجرای قوانین اسلام، پیشرفت جامعه و ناکام گذاشتن دشمنان خدا و مردم وظیفه دارند که از خود پایداری نشان دهند.
- ۱۴- گزینه ۲ پاسخ است.
حکومت اسلامی بر مبنای قوانین اسلامی تشکیل می‌شود و دموکراسی رایج در جهان، هدف خود را صرفاً تأمین خواسته‌های دنیوی مردم قرار داده است.
- ۱۵- گزینه ۳ پاسخ است.
۱۶- گزینه ۲ پاسخ است.
در آیه‌ی شریفه‌ی «ادع الی سبیل ربک ...» روشنگری و در آیه‌ی شریفه‌ی «فبما رحمة من الله ... فاذا عزم فتوکل علی الله» قاطعیت رهبر مطرح شده است.

۱۷- گزینه ۲ پاسخ است.

امام علی علیه السلام فرمود: «با ترسو مشورت نکن که در انجام دادن کارها روحیه‌ی تو را سست می‌کند و در قبول و تصدیق سخن چین شتاب مکن، زیرا سخن چین در لباس نصیحت ظاهر می‌شود، اما خیانتکار است.»

۱۸- گزینه ۲ پاسخ است.

با دقت در آیه‌ی شریفه‌ی «فبما رحمة من الله لنت لهم» «به مهر الهی با آنان نرم شدی» می‌توان فهمید که مهر و رحمت الهی علت نرم بودن (تندخو نبودن) اخلاق نبی اکرم صلی الله علیه و آله است.

۱۹- گزینه ۴ پاسخ است.

از آیه‌ی شریفه‌ی «به راه پروردگارت بخوان با حکمت و پند نیکو و ...» مستفاد می‌شود، رهبر تلاش می‌کند که مردم به روشن‌بینی و بصیرت لازم برسند.

۲۰- گزینه ۳ پاسخ است.

با توجه به عبارت «فاذا عزم فتوکل علی الله» و هنگامی که تصمیم گرفتی، بر خدا توکل کن» می‌توان فهمید که رهبر باید مانع سستی و خلل در نظام اسلامی شود و با توجه به عبارت «فاعف عنهم و استغفر لهم» می‌توان فهمید که رهبر باید طالب آموزش برای مردم باشد.

۲۱- گزینه ۳ پاسخ است.

هدف اصلی از نظام اسلامی، سعادت اخروی و برقراری عدالت اجتماعی است و آسایش و رفاه مردم را در این چهارچوب برقرار می‌کند.

۲۲- گزینه ۱ پاسخ است.

۲۳- گزینه ۳ پاسخ است.

از آیه‌ی شریفه‌ی «ادع الی سبیل ربک ...» می‌توان دریافت که رهبر با روش‌های درست به روشنگری مردم می‌پردازد و تلاش می‌کند که آنان به روشن‌بینی برسند و راه حق را از باطل تشخیص دهند و در دام دشمنان خدا و مردم نیفتند.

مؤسسه آموزشی فرهنگی

درس ۱۳: عزت نفس

- ۱- در تفسیر آیه‌ی کریمه‌ی ..... می‌توان از این حدیث امام علی علیه السلام «عظم الخالق فی انفسهم فصغر ما دونه فی اعینهم» استفاده کرد.
- (۱) «قل ان الخاسرین الذین خسروا انفسهم و اهلیهم»
 (۲) «و لا تكونوا کالذین نسوا الله فانساهم انفسهم»
 (۳) «و لله العزة و لرسوله و للمؤمنین»
 (۴) «و اصطنعتک لنفسی»
- ۲- در کدام آیه‌ی شریفه، قرآن کریم نادانی منافقین را مطرح می‌فرماید؟
 (۱) «و لله العزة و لرسوله و للمؤمنین»
 (۲) «من کان یرید العزة فلله العزة جمیعاً»
 (۳) «قل ان الخاسرین الذین خسروا انفسهم»
 (۴) «و لا تكونوا کالذین نسوا الله فانساهم انفسهم»
- ۳- انسان گناهکار پیش از آن‌که در مقابل عوامل ..... تسلیم شود، ابتدا حقارت را می‌پذیرد، و این امر بدان دلیل است که انسان ذلیل، تسلیم ..... می‌شود.
- (۱) درونی - خودعالی
 (۲) بیرونی - خودعالی
 (۳) بیرونی - خوددانی
 (۴) درونی - خوددانی
- ۴- حضرت علی علیه السلام در وصف انسان‌هایی که مشمول آیه‌ی شریفه‌ی ..... قرار گیرند، می‌فرماید: «عظم الخالق فی انفسهم فصغر ما دونه فی اعینهم».
- (۱) «و لله العزة و لرسوله و للمؤمنین و لکن المنافقین لا یعلمون»
 (۲) «من کان یرید العزة فلله العزة جمیعاً»
 (۳) «و لقد کرّمنا بنی آدم و حملناهم فی البرّ و البحر و رزقناهم من الطّیبات»
 (۴) «و الذین کسبوا السیئات جزاءً سیئةً بمثلها»
- ۵- از عبارت شریف قرآنی «من کان یرید العزة فلله العزة جمیعاً» می‌توان دریافت، .....
 (۱) پیروی از رسول خدا که بندگی خدا را پذیرفته راه رسیدن به عزت است.
 (۲) ایستادگی در برابر هوس و گناه، با روی آوردن به خداوند انجام می‌گیرد.
 (۳) تسلیم شدن در برابر ظالمان با حفظ عزت نفس خود منافات دارد.
 (۴) خداوند به انسان کرامت بخشیده و بر بسیاری از مخلوقات برتری داده است.
- ۶- وجود تمایلاتی مانند احسان، شجاعت، ایثار و عدالت در انسان از آیه‌ی کریمه‌ی ..... مستفاد می‌شود.
- (۱) «و الذین کسبوا السیئات جزاءً سیئةً بمثلها و ترهقهم ذلّة»
 (۲) «و لا یرهق وجوههم قتر و لا ذلّة اولئک اصحاب الجنة»
 (۳) «من کان یرید العزة فلله العزة جمیعاً»
 (۴) «و لقد کرّمنا بنی آدم و حملناهم فی البرّ و البحر»
- ۷- زندگی پیشوایان دینی ما در سخت‌ترین شرایط، ریشه در ..... دارد که نتیجه‌ی این امر، ..... انسان است.
- (۱) بندگی حقیقی خداوند - نپذیرفتن ظلم در وجود
 (۲) تقیّه - نپذیرفتن ظلم در وجود
 (۳) تقیّه - عزت
 (۴) بندگی حقیقی خداوند - عزت
- ۸- از دقت در این حدیث حضرت علی علیه السلام «عظم الخالق فی انفسهم فصغر ما دونه فی اعینهم» ..... استنباط می‌شود.
- (۱) تسلیم شدن در برابر ظالمان، حفظ عزت نفس خود در مقابل آنان
 (۲) معرفت به سرچشمه‌ی کرامت‌ها، علت عدم احساس حقارت‌ها
 (۳) عدم احساس حقارت، علت معرفت به سرچشمه‌ی کرامت‌ها
 (۴) سرکوب کردن حقارت‌ها، تربیت خودعالی و وصال به عظمت‌ها
- ۹- با تأمل در کدام آیه‌ی شریفه می‌توان حدیث قدسی «ای فرزند آدم، این موجودات و مخلوقات را برای تو آفریدم و تو را برای خودم» را به‌عنوان تفسیر آن ذکر کرد؟
- (۱) «من کان یرید العزة فلله العزة جمیعاً»
 (۲) «و لقد کرّمنا بنی آدم و حملناهم فی البرّ و البحر...»
 (۳) «لذین احسنوا الحسنی و زیادة و لا یرهق وجوههم...»
 (۴) «و الذین کسبوا السیئات جزاءً سیئةً بمثلها و ترهقهم ذلّة...»
- ۱۰- قرآن کریم در آیه‌ی شریفه‌ی ..... به ما می‌آموزد هرکس از تمایلات نامشروع پیروی کند، خواری چهره‌ی او را می‌پوشاند و در آیه‌ی شریفه‌ی .....، قرآن راه ایستادگی در برابر گناه را نشان داده است.
- (۱) «و الذین کسبوا السیئات جزاءً سیئةً بمثلها» - «من کان یرید العزة فلله العزة جمیعاً»
 (۲) «و الذین کسبوا السیئات جزاءً سیئةً بمثلها» - «و لله العزة و لرسوله و للمؤمنین»
 (۳) «لذین احسنوا الحسنی و زیادة و لا یرهق وجوههم» - «و لله العزة و لرسوله و للمؤمنین»
 (۴) «لذین احسنوا الحسنی و زیادة و لا یرهق وجوههم» - «من کان یرید العزة فلله العزة جمیعاً»
- ۱۱- حضرت علی علیه السلام در حدیث ..... حفظ عزت نفس را ..... آزاد آفریده شدن انسان می‌فرماید.
- (۱) «عظم الخالق فی انفسهم فصغر ما دونه فی اعینهم» - متبوع
 (۲) «لا تکن عبد غیرک و قد جعلک الله حراً» - متبوع
 (۳) «لا تکن عبد غیرک و قد جعلک الله حراً» - تابع
 (۴) «عظم الخالق فی انفسهم فصغر ما دونه فی اعینهم» - تابع
- ۱۲- انسان عزیز به ندای عقل و نفس ..... گوش فرا می‌دهد و تسلیم نفس ..... نمی‌شود. کسی که در مقابل دیگران تن به ذلت می‌دهد، ابتدا در مقابل تمایلات پست ..... خود شکست خورده است.
- (۱) لوّامه - اماره - بیرونی
 (۲) لوّامه - اماره - درونی
 (۳) مطمئنّه - لوّامه - درونی
 (۴) مطمئنّه - لوّامه - بیرونی

پاسخ‌های تشریحی درس ۱۳

- ۱- گزینه ۳ پاسخ است.
حدیث امام علی علیه السلام در وصف چنین انسان‌هایی است که خدا را سرچشمه‌ی بزرگی‌ها و کرامت‌ها می‌دانند.
- ۲- گزینه ۱ پاسخ است.
«عزت برای خداوند است و برای رسولش و برای مؤمنین و اما منافقین نمی‌دانند.»
- ۳- گزینه ۳ پاسخ است.
انسان گناهکار پیش از تسلیم در مقابل عوامل بیرونی، تسلیم خوددانی (نفس اماره) می‌شود.
- ۴- گزینه ۱ پاسخ است.
امیرالمؤمنین علیه السلام در وصف انسان‌هایی که عزت خود را در بندگی خدا یافته و بر گناه و هوس پیروز شده‌اند (مؤمنین)، چنین می‌فرماید.
- ۵- گزینه ۲ پاسخ است.
چگونه می‌توانیم ایستادگی و عزت نفس در برابر هوس و گناه را در خود تقویت کنیم؟ قرآن کریم راه آن را به ما نشان داده است، با روی آوردن به خدا.
- ۶- گزینه ۲ پاسخ است.
در آیه‌ی کریمه‌ی «برای آنان که نیکی کردند، پاداشی نیکوتر و فزون‌تر است و چهره‌شان را تیرگی و خواری نپوشاند، آنان یاران بهشت‌اند و در آن جاویدان‌اند.» به تمایلات مذکور انسان اشاره شده است.
- ۷- گزینه ۴ پاسخ است.
پیشوایان ما چون بنده‌ی حقیقی خدا بودند، در سخت‌ترین شرایط زندگی، عزت‌مندانه زیستند.
- ۸- گزینه ۲ پاسخ است.
- ۹- گزینه ۲ پاسخ است.
«ما فرزندان آدم را گرامی داشتیم و آنان را در خشکی و دریا برنشان‌دیم و از چیزهای پاکیزه روزی‌شان دادیم و برتری کاملشان بخشیدیم بر بسیاری از آفریدگان خویش.»
- ۱۰- گزینه ۱ پاسخ است.
در آیه‌ی شریفه‌ی «و آن کسانی که مرتکب شدند بدی‌ها را و گنهکارند جزای هر بدی آن را بدی است مثل آن نه بیش‌تر و روی‌های ایشان را ذلتی می‌پوشاند» زشتی و عاقبت کار گنهکاران و در آیه‌ی شریفه‌ی «کسی که عزت را می‌خواهد، پس تمام عزت نزد خداست» راه ایستادگی و عزت در برابر گناه را روی آوردن به خداوند، عنوان می‌فرماید.
- ۱۱- گزینه ۳ پاسخ است.
حضرت علی علیه السلام می‌فرماید: «بنده‌ی دیگری مثل خودت نباش، چرا که خدا تو را آزاده آفریده است.»
- ۱۲- گزینه ۲ پاسخ است.

مؤسسه آموزشی فرهنگی

درس ۱۴: زمینه‌های پیوند

- ۱- تأکید بر ..... بیش از نقش ..... او ناشی از این اشتباه بنیادی است که می‌پندارند فضیلت و قدر و منزلت انسان‌ها به قدرت ..... آن‌هاست.
- ۱) قدرت جسمی مرد- پدری- جسمی
 ۲) کار اقتصادی زن- مادری- اقتصادی
 ۳) توانمندی عاطفی زن- مادری- عواطفی
 ۴) توانمندی اقتصادی مرد- پدری- جسمی
- ۲- از آیه‌ی شریفه‌ی ﴿و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً لتسکنوا الیها و جعل بینکم مودةً و رحمةً﴾ می‌توان استنباط کرد که .....
 ۱) خانواده بستر رشد و بالندگی فرزندان است.
 ۲) زن و مرد نزد خداوند منزلت یکسانی دارند.
 ۳) زن و مرد در کنار هم به تدریج به رابطه‌ای سرشار از مهربانی می‌رسند.
 ۴) زن و مرد با هم پیمان بسته‌اند که هدایای الهی را شکوفا کنند و به ثمر رسانند.
- ۳- جوان با تشکیل خانواده ..... را تجربه، و ..... را تمرین می‌کند.
 ۱) هم‌زیستی- احساس استقلال ۲) مسئولیت‌پذیری- ایثار ۳) هم‌زیستی- ایثار ۴) مسئولیت‌پذیری- احساس استقلال
- ۴- بهداشت روانی و جسمی کودک و تعادل ..... و تعالی ..... وی یک خواست ..... است که ..... ازدواج باید مورد توجه قرار گیرد.
 ۱) رفتاری- اخلاقی- الهی- از همان ابتدای
 ۲) اخلاقی- رفتاری- اجتماعی- در قبل از
 ۳) اخلاقی- رفتاری- اجتماعی- در قبل از
 ۴) رفتاری- اخلاقی- اجتماعی- از همان ابتدای
- ۵- از آیه‌ی شریفه‌ی ﴿انّ المسلمین و المسلمات و المؤمنین و المؤمنات﴾ چه نکته‌ای مستفاد می‌شود؟
 ۱) فضیلت انسان‌ها به قدرت عاطفی آن‌هاست.
 ۲) اشتراک زن و مرد در ویژگی‌های فطری است.
 ۳) توانایی زن نسبت به مرد در ایجاد سکونت و آرامش بیش‌تر است.
 ۴) توانایی مرد نسبت به زن در ایجاد سکونت و آرامش بیش‌تر است.
- ۶- پیمان زن و شوهر در ازدواج مبنی بر به ثمر رساندن هدایای الهی، از کدام آیه‌ی کریمه مستفاد می‌شود؟
 ۱) ﴿و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً لتسکنوا الیها﴾ ۲) ﴿و الله جعل لکم من انفسکم ازواجاً و جعل لکم من ازواجکم﴾
 ۳) ﴿انّ المسلمین و المسلمات و المؤمنین و المؤمنات و القانتین و القانتات﴾ ۴) ﴿من عمل صالحاً من ذکرٍ او انثی و هو مؤمن فلنجیبته حیاةً طیبةً﴾
- ۷- از کدام آیه‌ی کریمه مستفاد می‌شود که زن و مرد با ازدواج در کنار هم احساس آرامش درونی می‌کنند؟
 ۱) ﴿و جعل بینکم مودةً و رحمةً انّ فی ذلک لآیاتٍ لقومٍ یتفکرون﴾ ۲) ﴿و رزقکم من الطیبات اقبالباطل یؤمنون و بنعمة الله هم یکفرون﴾
 ۳) ﴿من عمل صالحاً من ذکرٍ او انثی و هو مؤمن فلنجیبته حیاةً طیبةً﴾ ۴) ﴿و الذاکرین الله کثیراً و الذاکرات اعد الله لهم مغفرةً و اجرأ عظیماً﴾
- ۸- کدام آیه‌ی شریفه، فرزندان را ثمره‌ی پیوند زن و مرد و تحکیم‌بخش وحدت روحی آن‌ها می‌داند؟
 ۱) ﴿و القانتین و القانتات و الصادقین و الصادقات﴾ ۲) ﴿و الصابرین و الصابرات و الخاشعین و الخاشعات﴾
 ۳) ﴿و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً لتسکنوا الیها﴾ ۴) ﴿و الله جعل لکم من انفسکم ازواجاً و جعل لکم من ازواجکم﴾
- ۹- تجربه‌های روان‌شناختی گویای آن است که توانایی ..... در ایجاد سکونت و آرامش ..... است.
 ۱) زن و مرد- یکسان ۲) زن نسبت به مرد- بیش‌تر ۳) مرد نسبت به زن- بیش‌تر ۴) زن و مرد- برابر
- ۱۰- افزایش خیر و برکت زن و شوهر نسبت به یکدیگر در نتیجه‌ی رابطه‌ی مودت‌آمیز را در کدام آیه‌ی شریفه می‌توان یافت؟
 ۱) ﴿و لقد کرّمنا بنی ادم و حملناهم فی البرّ و البحر و رزقناهم من الطیبات﴾
 ۲) ﴿انّ المسلمین و المسلمات و المؤمنین و المؤمنات﴾
 ۳) ﴿و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً لتسکنوا الیها﴾
 ۴) ﴿و الله جعل لکم من انفسکم ازواجاً و جعل لکم من ازواجکم﴾
- ۱۱- کدام تعبیر در مورد نقش زن و مرد در خانواده صحیح نیست؟
 ۱) برابری زن و مرد
 ۲) توانمندی عاطفی بالای زنان و قدرت جسمی بیش‌تر مردان
 ۳) نقش تکمیلی زن و مرد
 ۴) محبت مادری موجب رشد فرزندان و کار کردن مرد موجب رشد اقتصاد خانواده
- ۱۲- تفاوت‌های تکمیل‌کننده در وجود زن و مرد به معنی ..... نیست.
 ۱) نیازمندی زن و مرد به یکدیگر
 ۲) ایفای نقش تکمیلی در خانواده و جامعه
 ۳) نقش مادری برای زن و نقش پدری برای مرد
 ۴) برتری ذاتی یکی بر دیگری
- ۱۳- آیه‌ی شریفه‌ی ..... از ..... زمینه‌ی طبیعی تشکیل خانواده سخن می‌گوید و ابتدایی‌ترین زمینه‌ی طبیعی ..... است.
 ۱) ﴿و رزقکم من الطیبات اقبالباطل یؤمنون﴾- دومین- نیاز جنسی
 ۲) ﴿و رزقکم من الطیبات اقبالباطل یؤمنون﴾- سومین- نیاز جنسی
 ۳) ﴿و جعل بینکم مودةً و رحمةً انّ فی ذلک لآیاتٍ لقومٍ یتفکرون﴾- دومین- نیاز به آرامش روحی با همسر
 ۴) ﴿و جعل بینکم مودةً و رحمةً انّ فی ذلک لآیاتٍ لقومٍ یتفکرون﴾- سومین- نیاز به آرامش روحی با همسر

- ۱۴- عبارات قرآنی ﴿و الله جعل لکم من انفسکم ازواجاً﴾ و ﴿جعل بینکم مودةً و رحمةً﴾ به ترتیب از زمینه‌های طبیعی ..... و ..... در تشکیل خانواده سخن می‌گوید.
- (۱) نیاز به آرامش و انس روحی با همسر- رشد و پرورش فرزندان
(۲) رشد و پرورش فرزندان- نیاز به آرامش و انس روحی با همسر
(۳) رشد و پرورش فرزندان- نیاز به رشد معنوی و اخلاقی
(۴) نیاز به آرامش و انس روحی با همسر- نیاز به رشد معنوی و اخلاقی
- ۱۵- مهم‌ترین عامل پایداری خانواده پس از ازدواج، ..... و عالی‌ترین هدف تشکیل خانواده ..... است.
- (۱) باورهای درست فرهنگی و اجتماعی- انس روحی با همسر
(۲) درک درست زوجیت- انس روحی با همسر
(۳) درک درست زوجین- رشد اخلاقی و معنوی
(۴) باورهای درست فرهنگی و اجتماعی- رشد اخلاقی و معنوی
- ۱۶- از آیهی شریفهی ﴿و الله جعل لکم من انفسکم ازواجاً و جعل لکم من ازواجکم ...﴾ کدام یک از اهداف ازدواج استنباط می‌شود؟
- (۱) پاسخ به نیاز جنسی (۲) انس روحی با همسر (۳) رشد و پرورش فرزندان (۴) رشد اخلاقی و معنوی
- ۱۷- از پیام کدام آیهی شریفه مستفاد می‌شود که زنان و مردان به‌عنوان افراد نوع انسان، ویژگی‌های فطری یکسان و هدف مشترکی دارند که با استفاده از سرمایه‌های ..... می‌توانند به آن هدف برسند.
- (۱) ﴿ان المسلمین و المسلمات و المؤمنین و المؤمنات﴾- ذاتی خود
(۲) ﴿و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً﴾- ذاتی خود
(۳) ﴿و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً﴾- یکدیگر
(۴) ﴿ان المسلمین و المسلمات و المؤمنین و المؤمنات﴾- یکدیگر
- ۱۸- با تدبیر در آیات شریفه‌ی زیر مشخص کنید که کدام آیه، آرامشی را که ناشی از پاسخ به نیاز جنسی و انس روحی با همسر است، بیان می‌فرماید؟
- (۱) ﴿و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً لتسکنوا الیها﴾ (۲) ﴿و الله جعل لکم من انفسکم ازواجاً و جعل لکم من ازواجکم﴾
(۳) ﴿ان المسلمین و المسلمات و المؤمنین و المؤمنات﴾ (۴) ﴿و الذاکرین الله کثیراً و الذاکرات اعد الله لهن مغفرةً﴾
- ۱۹- برای این‌که آرامش ناشی از انس و هم‌صحبتی میان همسران پدید آید، قرآن کریم به دو ویژگی ..... و ..... که باید میان زن و مرد باشد، اشاره می‌کند.
- (۱) حکمت- رحمت (۲) مودت- سعادت (۳) حکمت- سعادت (۴) مودت- رحمت
- ۲۰- در کدام آیه قرآن کریم پس از بیان هدف ازدواج، از زن و مرد می‌خواهد که به باطل ایمان نیاورند؟
- (۱) ﴿و الله جعل لکم من انفسکم ازواجاً و جعل لکم من ازواجکم﴾
(۲) ﴿و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً لتسکنوا الیها﴾
(۳) ﴿و القانتین و القانتات و الصادقین و الصادقات و الصابرین و الصابرات﴾
(۴) ﴿و الذاکرین الله کثیراً و الذاکرات اعد الله لهن مغفرةً و اجرأ عظیماً﴾
- ۲۱- از آیهی شریفه‌ی ..... استنباط می‌شود که مقام و منزلت زن و مرد نزد خداوند یکسان است.
- (۱) ﴿و الله جعل لکم من انفسکم ازواجاً و جعل لکم من ازواجکم﴾ (۲) ﴿و بین آیاته للناس لعلهم یتذکرون﴾
(۳) ﴿و الصابرین و الصابرات و الخاشعین و الخاشعات﴾ (۴) ﴿و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً لتسکنوا الیها﴾
- ۲۲- هر جوانی چگونه می‌تواند قبل از ازدواج به درک درستی از زندگی خانوادگی و ازدواج برسد؟
- (۱) مشورت با دوستان و نزدیکان (۲) ندیدن بدی‌های طرف مقابل (۳) آموزش نزد والدین خود (۴) مطالعه‌ی کتاب‌های مناسب
- ۲۳- از حساس‌ترین و ارزشمندترین دوره‌ی عمر انسان دوره‌ی ..... تا ..... است.
- (۱) کودکی- جوانی (۲) تولد- مرگ (۳) بلوغ- ازدواج (۴) جوانی- کهنسالی
- ۲۴- ..... اولین کشش و جاذبه را میان زن و مرد ایجاد می‌کند و ..... پس از بلوغ آشکار می‌شود.
- (۱) انس با همسر- پاسخ به نیاز جنسی (۲) پاسخ به نیاز جنسی- انس با همسر
(۳) پاسخ به نیاز جنسی- پاسخ به نیاز جنسی (۴) انس با همسر- انس با همسر
- ۲۵- آیات شریفه‌ی ﴿و الله جعل لکم من انفسکم ازواجاً﴾ و ﴿و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً﴾ به ترتیب از ..... و ..... که از اهداف ..... برای تشکیل خانواده است، سخن می‌گوید.
- (۱) رشد و پرورش فرزندان- انس با همسر- الهی (۲) رشد و پرورش فرزندان- پاسخ به نیاز جنسی- انسانی
(۳) انس با همسر- پاسخ به نیاز جنسی- انسانی (۴) انس با همسر- رشد و پرورش فرزندان- الهی
- ۲۶- «رسیدن به آرامش» ..... قرار دادن همسر از جنس خود انسان و «مودت و رحمت بین زن و شوهر» ..... است که در آیات شریفه‌ی ..... و ..... مشاهده می‌شود.
- (۱) متبوع- متبوع قراردادن همسر از جنس خود انسان- ﴿و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً﴾- ﴿و الله جعل لکم من انفسکم ازواجاً﴾
(۲) تابع- تابع قراردادن همسر از جنس خود انسان- ﴿و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً﴾- ﴿و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً﴾
(۳) تابع- متبوع رشد و پرورش فرزندان و نوادگان- ﴿و الله جعل لکم من انفسکم ازواجاً﴾- ﴿و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً﴾
(۴) متبوع- تابع رشد و پرورش فرزندان و نوادگان- ﴿و الله جعل لکم من انفسکم ازواجاً﴾- ﴿و الله جعل لکم من انفسکم ازواجاً﴾

پاسخ‌های تشریحی درس ۱۴

- ۱- گزینه ۲ پاسخ است.
- اگر امروزه برخی افراد ارج و منزلت لازم را برای نقش مادری قائل نیستند و بر کار اقتصادی بیش از نقش مادری تأکید می‌کنند، ناشی از این اشتباه بنیادی است که می‌پندارند فضیلت و قدر و منزلت انسان‌ها به قدرت اقتصادی آن‌هاست.
- ۲- گزینه ۳ پاسخ است.
- خداوند در این آیه شریفه در کنار آرامش، به رابطه‌ی همراه با مودت و رحمت هم اشاره می‌کند. اگر زن و مرد در کنار هم احساس آرامش درونی کنند، به تدریج به رابطه‌ی مودت‌آمیز که سرشار از مهربانی است می‌رسند.
- ۳- گزینه ۲ پاسخ است.
- جوان با تشکیل خانواده زمینه‌های فساد را از خود دور می‌کند، مسئولیت‌پذیری را تجربه می‌کند، ایثار و از خودگذشتگی برای دیگران را تمرین می‌کند.
- ۴- گزینه ۱ پاسخ است.
- بهداشت روانی و جسمی کودک و تعادل رفتاری و تعالی اخلاقی وی یک خواست الهی است که از همان ابتدای ازدواج باید مورد توجه قرار گیرد.
- ۵- گزینه ۲ پاسخ است.
- آیه‌ی شریفه‌ی مذکور از «اشتراک زن و مرد در ویژگی‌های فطری» و «یکسانی منزلت زن و مرد» سخن می‌گوید.
- ۶- گزینه ۲ پاسخ است.
- زن و مردی که ازدواج می‌کنند و خداوند به آن‌ها فرزندان می‌بخشد، در حقیقت با خداوند پیمان بسته‌اند که این هدیه‌های الهی را شکوفا کنند و به ثمر رسانند.
- ۷- گزینه ۱ پاسخ است.
- خداوند در این آیه اشاره می‌کند که اگر زن و مرد در کنار هم احساس آرامش درونی کنند به تدریج به رابطه‌ی مودت‌آمیز که سرشار از مهربانی است می‌رسند.
- ۸- گزینه ۴ پاسخ است.
- «و خداوند از جنس خودتان برای شما همسرانی و از همسرانتان فرزندان و نوادگانی قرار داد.»
- ۹- گزینه ۲ پاسخ است.
- تجربه‌های روان‌شناختی گویای آن است که توانایی زن نسبت به مرد در ایجاد سکونت و آرامش بیش تر است و مبدأ آرامش در خانواده است.
- ۱۰- گزینه ۳ پاسخ است.
- «و از نشانه‌های اوست که برای شما از جنس خودتان همسرانی آفرید تا با ایشان آرامش یابید» اگر زن و مرد در کنار هم احساس آرامش درونی کنند، به تدریج به رابطه‌ی مودت‌آمیز که سرشار از مهربانی است می‌رسند و خیر و برکتشان به یکدیگر بیش تر می‌شود.
- ۱۱- گزینه ۱ پاسخ است.
- مسلماً زن و مرد دارای تفاوت‌های روحی و جسمی هستند و نمی‌توانند با هم برابر باشند بلکه دارای منزلت یکسانی هستند.
- ۱۲- گزینه ۴ پاسخ است.
- زن و مرد بر یکدیگر برتری ذاتی ندارند (تنها ملاک برتری در اسلام، تقوا و پرهیزکاری است).
- ۱۳- گزینه ۲ پاسخ است.
- آیه‌ی شریفه‌ی ﴿والله جعل لکم .... و رزقکم من الطیبات اقبالباطل يؤمنون و بنعمة الله هم یکفرون﴾ از سومین زمینه‌های طبیعی تشکیل خانواده محسوب می‌شود و ابتدایی‌ترین زمینه‌ی طبیعی، نیاز جنسی است.
- ۱۴- گزینه ۲ پاسخ است.
- آیه‌ی اول از رشد و پرورش فرزندان و آیه‌ی دوم از نیاز به آرامش و انس روحی با همسر که از زمینه‌های طبیعی تشکیل خانواده است، سخن می‌گوید.
- ۱۵- گزینه ۳ پاسخ است.
- ۱۶- گزینه ۳ پاسخ است.
- «و خداوند برای شما از جنس خودتان همسرانی قرار داد و برای شما از همسرانتان، فرزندان و نوادگانی قرار داد ...»
- ۱۷- گزینه ۱ پاسخ است.
- از این آیه‌ی شریفه که از ابتدا تا انتها، هم از مردان و هم از زنان با ایمان سخن می‌گوید، به یکسانی منزلت زن و مرد در ویژگی‌های فطری و هدف مشترک آن‌ها پی می‌بریم.

۱۸- گزینه ۱ پاسخ است.

«و از نشانه‌های اوست که برای شما همسرانی از خودتان آفرید تا با ایشان آرامش یابید و بین شما دوستی و مهربانی قرار داد، در آن نشانه‌هایی برای گروهی است که می‌اندیشند.»

۱۹- گزینه ۴ پاسخ است.

دو ویژگی «مودت» و «رحمت» موجب پیدایش انس روحی و آرامش بین زن و مردی که ازدواج کرده‌اند، می‌شود.

۲۰- گزینه ۱ پاسخ است.

«و خداوند برای شما از جنس خودتان همسرانی قرار داد و برای شما از همسرانتان فرزندان و نوادگان (هدف رشد و پرورش فرزندان) قرار داد و شما را از پاکیزه‌ها روزی داد، آیا به باطل ایمان می‌آورند و به نعمت خداوند کافر می‌شوند؟»

۲۱- گزینه ۳ پاسخ است.

در آیه‌ی شریفه‌ی «... و مردان صابر و زنان صابر و مردان خاشع و زنان خاشع ...»، هم به مردان و هم به زنان اشاره شده است و این بیانی از برابری منزلت زن و مرد است.

۲۲- گزینه ۴ پاسخ است.

هر جوانی باید قبل از ازدواج، برای خود برنامه‌ای تنظیم کند و با آموزش نزد معلمان تعلیم و تربیت و مطالعه‌ی کتاب‌های مناسب، به درک درستی از ازدواج و زندگی خانوادگی برسد.

۲۳- گزینه ۳ پاسخ است.

۲۴- گزینه ۲ پاسخ است.

پاسخ به نیاز جنسی، در واقع اولین کشش و جاذبه را میان زن و مرد ایجاد می‌کند و این احساس نیاز از دوران بلوغ آغاز می‌شود. هر یک از زن و مرد، نیازمند به زندگی با دیگری است و نیاز انس با همسر پس از بلوغ آشکار می‌شود.

۲۵- گزینه ۱ پاسخ است.

در آیه‌ی شریفه‌ی «و خداوند برای شما از خودتان همسرانی آفرید و برای شما از همسرانتان، فرزندان و نوادگان و ...» از رشد و پرورش فرزندان و در آیه‌ی شریفه‌ی «و از نشانه‌های اوست که برای شما از خودتان همسرانی آفرید تا با آن‌ها آرامش یابید ...» از انس روحی با همسر سخن می‌گوید که هر دو از اهداف الهی هستند.

۲۶- گزینه ۲ پاسخ است.

از آیه‌ی شریفه‌ی ﴿و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً لتسکنوا الیها و جعل بینکم مودةً و رحمةً...﴾ مستفاد می‌شود که تبعات آفرینش همسران از جنس خود انسان، «رسیدن به آرامش» و «مودت و رحمت» است.

مؤسسه آموزشی فرهنگی

درس‌های ۱۵ و ۱۶: پیوند مقدس - کانون مهر

- ۱- از این حدیث حضرت علی علیه السلام «حَبَّ الشَّيْءِ يَعْمَى وَيَصْمُ» چه نکته‌ای را می‌توان استنباط کرد؟
- (۱) انتخاب درست همسر و مسئولیت آینده
(۲) معیارهای همسر شایسته
(۳) آمادگی زیستی و روحی ازدواج
(۴) راه‌های شناخت همسر
- ۲- رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله می‌فرماید: کسی که ..... نصف دین خود را حفظ کرده است، پس باید برای نصف دیگر .....
(۱) ازدواج کند- اهتمام به عمل صالح داشته باشد.
(۲) ازدواج کند- از خدا پروا داشته باشد.
(۳) اهتمام به عمل صالح داشته باشد- ازدواج کند.
(۴) از خدا پروا داشته باشد- ازدواج کند.
- ۳- اگر عقدی به زور انجام گیرد ..... و در ازدواج، اذن پدر برای دختر ..... است.
(۱) حرام - ضروری
(۲) مشروعیت ندارد- مستحب مؤکد
(۳) مشروعیت ندارد- ضروری
(۴) حرام- مستحب مؤکد
- ۴- اولین سنگ بنای خانواده ..... است و رضایت کامل زن و مرد برای ازدواج ..... است.
(۱) انتخاب همسر خوب- ضروری
(۲) کنترل میل جنسی- ضروری
(۳) کنترل میل جنسی- اختیاری
(۴) انتخاب همسر خوب- اختیاری
- ۵- تحقیق در مورد همسر آینده به اندازه‌ای که به کمک آن بتوان به شکلی مطمئن تصمیم‌گیری کرد، امری ..... است. تحقیق باید در چهارچوب ضوابط و معیارهای ..... صورت گیرد.
(۱) ضروری- الهی
(۲) ضروری- روان‌شناختی
(۳) نیکو- روان‌شناختی
(۴) نیکو- الهی
- ۶- لازمی داشتن قدرت ..... ، تسلط کامل بر ..... است.
(۱) تفکر- شور جوانی
(۲) انتخاب- قوای روحی
(۳) انتخاب- شور جوانی
(۴) تفکر- قوای روحی
- ۷- علت این‌که پیشوایان ما همواره دختران و پسران را به ازدواج تشویق و ترغیب کرده‌اند، این است که .....
(۱) به فرموده‌ی امام صادق علیه السلام: «دو رکعت نماز متأهل برتر از هفتاد رکعت نماز مجرد است.»
(۲) نباید فاصله‌ی میان دو بلوغ با ازدواج زیاد شود و تشکیل خانواده به تأخیر افتد.
(۳) به فرموده‌ی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله: «در اسلام، هیچ بنایی نزد خدا محبوب‌تر از ازدواج نیست.»
(۴) به واسطه‌ی برخی پندارهای باطل، بعضی از پدران و مادران ازدواج فرزندان را به تأخیر می‌اندازند.
- ۸- ازدواج برای ..... و پاسخ‌گویی به ..... انجام می‌شود.
(۱) رفع نیازهای روحی- قانون خلقت
(۲) رفع نیازهای طبیعی- گرایش‌های اصیل
(۳) رفع نیازهای روحی- گرایش‌های اصیل
(۴) رفع نیازهای طبیعی- قانون خلقت
- ۹- شرط اصلی و اول در انتخاب همسر ..... بودن اوست که در آیه‌ی شریفه‌ی ..... مطرح شده است.
(۱) مؤمن- «و الصّادقین و الصّادقات»
(۲) صادق- «و الصّادقین و الصّادقات»
(۳) صادق- «و لا تنکحوا المشرکین»
(۴) مؤمن- «و لا تنکحوا المشرکین»
- ۱۰- خواست پیشوایان دین از ما برای مشورت در مورد همسر آینده با والدین، ..... عبارت ..... است.
(۱) علت- «حَبَّ الشَّيْءِ يَعْمَى وَيَصْمُ»
(۲) معلول- «حَبَّ الشَّيْءِ يَعْمَى وَيَصْمُ»
(۳) معلول- «و المغفرة باذنه و بیّن آیاته»
(۴) علت- «و المغفرة باذنه و بیّن آیاته»
- ۱۱- از آیه‌ی شریفه‌ی ..... استنباط می‌شود همسری که ..... ، اعضای خانواده را به نافرمانی از خدا و بدبختی ابدی سوق می‌دهد.
(۱) «اولئک یدعون الی النّار»- مشرک است
(۲) «اولئک یدعون الی النّار»- منافق است
(۳) «و الله یدعوا الی الجنّة»- منافق است
(۴) «و الله یدعوا الی الجنّة»- مشرک است
- ۱۲- تقاضای آموزش برای پدر، مادر و افراد با ایمان در کدام آیه‌ی شریفه مطرح شده است؟
(۱) «و الله یدعوا الی الجنّة و المغفرة»
(۲) «رب اجعلنی مقيم الصلاة و من ذرّتی ربنا و تقبل دعاء»
(۳) «ربنا اغفر لی و لوالدی و للمؤمنین یوم یقوم الحساب»
(۴) «لا تنکحوا المشرکات حتی یؤمنن»

- ۱۳- خانواده‌ی مورد قبول خداوند، خانواده‌ای است که بر محور ..... پایه‌گذاری شده و اعضای خانواده، در سایه‌ی این کانون می‌توانند مسیر ..... را بیمایند و به ..... برسند.
- (۱) ایمان - رشد و تعالی - سعادت
(۲) ایمان - سعادت - رشد و تعالی
- (۳) صداقت - سعادت - رشد و تعالی
(۴) صداقت - رشد و تعالی - سعادت
- ۱۴- از آیه‌ی شریفه‌ی ..... می‌توان استنباط کرد که والدین با ایمان تلاش می‌کنند فرزندانشان با ایمان باشند و .....
(۱) «رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ» - برای آنان دعا می‌کنند.
(۲) «رَبِّ اجْعَلْنِي مَقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي» - برای آنان دعا می‌کنند.
(۳) «رَبِّ اجْعَلْنِي مَقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي» - خداوند دعایشان را بپذیرد.
(۴) «رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ» - خداوند دعایشان را بپذیرد.
- ۱۵- طبق مقررات اسلامی، رضایت کامل ..... و ..... برای ازدواج ..... است و اگر عقدی به‌زور انجام گیرد .....
(۱) زن - مرد - مستحب - صحیح نیست.
(۲) زن - مرد - ضروری - مشروعیت ندارد.
(۳) پدر دختر - دختر - ضروری - باطل است.
(۴) پدر دختر - دختر - مستحب - صحیح نیست.
- ۱۶- با توجه به آیه‌ی شریفه‌ی ..... می‌توان گفت فرزند با ایمان، همواره به پدر و مادر خود محبت می‌کند و .....
(۱) «رَبِّ اجْعَلْنِي مَقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ» - برای آنان طلب آموزش می‌کند.
(۲) «رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ» - برای آنان طلب آموزش می‌کند.
(۳) «رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ» - از خداوند می‌خواهد آنان نماز را بر پای دارند.
(۴) «رَبِّ اجْعَلْنِي مَقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ» - از خداوند می‌خواهد آنان نماز را بر پای دارند.
- ۱۷- از نظر قرآن کریم، اگر فرد مورد نظر برای ازدواج ..... نباشد، ازدواج با او ..... است.
(۱) با ایمان - مکروه
(۲) صادق - مکروه
(۳) صادق - حرام
(۴) با ایمان - حرام
- ۱۸- از آیه‌ی شریفه‌ی ..... دعای ..... مستفاد می‌شود.
(۱) «رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا» - فرزند در حق والدین
(۲) «رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ» - فرزند در حق والدین
(۳) «رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ» - زن و شوهر در حق یکدیگر
(۴) «رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا» - زن و شوهر در حق یکدیگر

مؤسسه آموزشی فرهنگی

پاسخ‌های تشریحی درس‌های ۱۵ و ۱۶

- ۱- گزینه ۱ پاسخ است.
با توجه به این حدیث «علاقه‌ی شدید به چیزی آدمی را کور و کر می‌کند.» نباید در انتخاب همسر تسلیم محبت اولیه شد.
- ۲- گزینه ۲ پاسخ است.
رسول اکرم ﷺ می‌فرمایند: کسی که ازدواج کند نصف دین خود را حفظ کرده است، پس باید برای نصف دیگر از خدا پروا داشته باشد.
- ۳- گزینه ۳ پاسخ است.
اگر عقدی به زور انجام گیرد باطل است و مشروعیت ندارد. اذن پدر برای ازدواج دختر ضروری است.
- ۴- گزینه ۱ پاسخ است.
طبق مقررات اسلامی، رضایت کامل زن و مرد برای ازدواج ضروری است. اولین سنگ بنای خانواده، انتخاب همسر خوب است.
- ۵- گزینه ۱ پاسخ است.
«تحقیق در مورد همسر آینده، به اندازه‌ای که به کمک آن بتوان به شکلی مطمئن تصمیم‌گیری کرد، امری ضروری است. تحقیق باید نتیجه‌بخش باشد و در چهارچوب ضوابط و معیارهای الهی صورت گیرد.»
- ۶- گزینه ۳ پاسخ است.
داشتن قدرت انتخاب، ارزشمند و مسئولیت‌زا است. لازمه‌ی چنین انتخابی، تسلط کامل بر شور و احساس جوانی است.
- ۷- گزینه ۲ پاسخ است.
نباید فاصله‌ی میان دو بلوغ جنسی و عقلی با ازدواج زیاد شود و تشکیل خانواده به تأخیر افتد، به همین علت پیشوایان ما همواره دختران و پسران را به ازدواج تشویق و ترغیب کرده‌اند.
- ۸- گزینه ۴ پاسخ است.
ازدواج، برای رفع نیازهای طبیعی و پاسخ‌گویی به قانون خلقت انجام می‌شود.
- ۹- گزینه ۴ پاسخ است.
شرط اصلی و اولی در انتخاب همسر مؤمن (با ایمان) بودن اوست که در آیه‌ی شریفه‌ی ﴿و لا تنکحوا المشرکین حتی یؤمنوا...﴾ مطرح شده است.
- ۱۰- گزینه ۲ پاسخ است.
امام علی علیه السلام فرمود: «حَبَّ الشَّيْءِ يَعْصِي وَ يَصْمُ» از این رو پیشوایان دین از ما خواسته‌اند که در مورد همسر آینده با پدر و مادر خود مشورت کنیم.
- ۱۱- گزینه ۱ پاسخ است.
۱۲- گزینه ۳ پاسخ است.
پروردگارا من و والدینم و تمام مؤمنین را در روزی که حساب برپا می‌شود (معاد) بیامرز.
- ۱۳- گزینه ۱ پاسخ است.
۱۴- گزینه ۳ پاسخ است.
در آیه‌ی شریفه‌ی «پروردگارا مرا برپادارنده‌ی نماز کن و از فرزندانم نیز، پروردگارا دعای مرا بپذیر» اشاره شده که والدین با ایمان تلاش می‌کنند فرزندانشان با ایمان باشند و خداوند دعایشان را بپذیرد.
- ۱۵- گزینه ۲ پاسخ است.
۱۶- گزینه ۲ پاسخ است.
با توجه به آیه‌ی شریفه‌ی «پروردگارا مرا و والدینم را و مؤمنین را در روز قیامت بیامرز» می‌توان گفت فرزند با ایمان همواره به پدر و مادر خود محبت می‌کند و برای آن‌ها دعا می‌کند.
- ۱۷- گزینه ۴ پاسخ است.
از نظر قرآن کریم، مهم‌ترین معیار همسر شایسته، با ایمان بودن اوست، اگر این معیار در فردی وجود نداشته باشد، ازدواج با او حرام می‌شود.
- ۱۸- گزینه ۲ پاسخ است.
دعای «پروردگارا من و پدر و مادرم را ببخش.» دعای فرزند برای والدین است.